

формират у тях по-голямо чувство за отговорност и по-голяма дисциплинираност - качества, върху които акцентират вниманието си повечето от интервюираните държавни служители.

Типично за традиционната култура е и отношението към брачната изневяра и предбрачните полови контакти. Това е недопустимо за циганката и се наказва жестоко. В същото време общността го приема като нещо напълно допустимо за мъжа.

Ние нееднократно наблюдавахме как се удовлетворяват капризите на момчетата и в колко по-неблагоприятна позиция се намират обикновено момичетата, особено ако в семейството дълго време са се раждали само дъщери и синът е един. Когато децата пораснат, последиците от това възпитание ясно си личат. Имахме специален индикатор, с който молахме интервюираните да преценят колко пари са необходими за издръжката на семейството и каква част от тях са необходими за личните нужди на интервюирания. Жените обикновено не можеха да отговорят на втория въпрос. Те казваха: “А, на мене нищо не ми трябва. Да има за хляб и за децата.” Ако настоявахме, разделяха първоначално посочената сума на броя на членовете на семейството и казваха, че една равностойна част би била за тях.

Мъжете реагираха съвършено различно. Първо, те обикновено посочваха доста по-висока сума от жените, необходима за семейните разходи. Веднага след това заявяваха, че с поне половината от тези пари трябва да разполагат само те.

Наблюденията на държавните служители потвърдиха нашите. Те често с горчивина разказваха, че много от мъжете вземат парите, отпускани на семейството под формата на социални помощи и детски надбавки, и ги изпиват, обричайки цялото семейство на глад. Нерядко и циганите споделяха, че мъжете се отнасят нехайно към издръжката на семействата в тези трудни години.

Създаването на свое семейство и раждането на повече деца повишават социалния статус на рома в общността му и са сред най-висшите традиционни ценности в ромската култура. Когато циганите разказват на какво държат най-много, те твърде често споменават на първо място “семейството ми, многото деца и сполучливото им задомяване”. Тази специфика в ценностната система на циганите в момента се разколебава - в резултат както на кризата, така и на приемането